

भारतीय शिक्षा बोर्ड
आदर्शकार्यपत्रकम् - प्रथममेककम्
संस्कृतम् - कक्षा-७
वर्ष: - २०२६-२७

निर्धारितसमय: - एकहोरा

अधिकतमाङ्काः - २०

सामान्यनिर्देशाः —

- प्रश्नान् ध्यानेन पठत।
- प्रश्नपत्रं पठितुं १० निमेषस्य अतिरिक्तः समयः निर्धारितः अस्ति। अस्मिन् काले छात्राः केवलं प्रश्नपत्रं पठिष्यन्ति।
- प्रश्नपत्रे सम्पूर्णाः चत्वारः खण्डाः सन्ति।
- प्रत्येक खण्डे एकः प्रश्नः अस्ति।
- 'क' खण्डे एकः प्रश्नः अस्ति। १ प्रश्नसंख्यायाः कृते ५ अङ्काः निर्धारिताः सन्ति।
- 'ख' खण्डे एकं प्रश्नम् अस्ति। यस्य कृते ५ अङ्काः, निर्धारिताः सन्ति।
- 'ग' खण्डे एकं प्रश्नम् अस्ति। तत्कृते ५ अङ्काः निर्धारिताः सन्ति।
- 'घ' खण्डे एकं प्रश्नम् अस्ति। तत्कृते ५ अङ्काः निर्धारिताः सन्ति।

सामान्य निर्देश—

- प्रश्नों को ध्यान से पढ़ें।
- प्रश्नपत्र को पढ़ने के लिए 10 मिनट का अतिरिक्त समय दिया गया है। इस दौरान छात्र केवल प्रश्नपत्र पढ़ेंगे।
- इस प्रश्न पत्र में कुल चार खण्ड हैं। प्रत्येक खण्ड में 1 प्रश्न है।
- खण्ड 'क' में एक प्रश्न जिसकी प्रश्न संख्या 1 है। इसके लिए 5 अंक निर्धारित किये गये हैं।
- खण्ड 'ख' में एक प्रश्न जिसकी प्रश्न संख्या 2 है। इसके लिए 5 अंक निर्धारित किये गये हैं।
- खण्ड 'ग' में एक प्रश्न जिसकी प्रश्न संख्या 3 है। इसके लिए 5 अंक निर्धारित किये गये हैं।
- खण्ड 'घ' में एक प्रश्न जिसकी प्रश्न संख्या 4 है। इसके लिए 5 अंक निर्धारित किये गये हैं।

खण्ड:-क (अपठितावबोधनम्)

1. निम्नलिखितम् अपठित-गद्यांशं पठित्वा उत्तराणि संस्कृतेन लिखत— 5

एष मम विद्यालयः अस्ति। मम विद्यालयः सुन्दरः विशालः च अस्ति। अस्माकं विद्यालये अनेकानि चित्राणि सन्ति। चित्राणि सुन्दराणि सन्ति। विद्यालये मम अनेकानि मित्राणि सन्ति। वयं मिलित्वा क्रीडांगणे क्रीडामः। अस्माकं अध्यापकाः स्नेहेन पाठयन्ति। वयं गृहं गत्वा गृहकार्यं कुर्मः। वयं मिलित्वा उद्यानं गच्छामः।

प्रश्नाः—

1×5=5

- (क) विद्यालयः कीदृशः अस्ति ?
(ख) अस्माकं विद्यालये अनेकानि कानि सन्ति ?
(ग) वयं मिलित्वा कुत्र क्रीडामः ?
(घ) वयं गृहं गत्वा किं कुर्मः ?
(ङ) वयं मिलित्वा कुत्र गच्छामः ?

खण्ड:-ख (रचनात्मकलेखनम्)

2. पाठानुसारं यथायोगं पदानि स्थापयित्वा वाक्यं रचयत— 1×5=5

- (क) भारतीयाः / स्वभूमिं / नमामः / वयं।
(ख) स्वगृहं / पापबुद्धिः / गत्वा / उवाच / स्वजनकम्।
(ग) शान्तिकराः / भवन्तु / पर्वताः।
(घ) मही / तव / अखिला / इयम्।
(ङ) समागच्छत् / सौमित्रिणा / रामः / सः।

खण्ड:-ग (अनुप्रयुक्त-व्याकरणम्)

3. अधोलिखित-क्रियापदेषु के उपसर्गाः के च धातवः इति पृथक् कृत्वा अधः लिखत—

1×5=5

- (क) प्रतिवसतः (ख) प्रविशावः (ग) अभिपश्यतु
(घ) अन्वजाग्रत् (ङ) प्रस्थितौ

खण्डः-घ (पठितावबोधनम्)

4. अधोलिखित-रेखांकितपदानां विकल्पेभ्यः समानार्थकपदानि चित्वा लिखत— 05
- (क) हिमाद्रिः ललाटे पदे चैव सिन्धुः । 1
(i) हिमालयः (ii) विशालं (iii) निधानं
- (ख) धर्मबुद्धि-प्रभावेण पापबुद्धिना प्रभूततरं वित्तम् आसादितम् । 1
(i) गृहम् (ii) धनम् (iii) भाण्डम्
- (ग) तयोः अन्यः स्वादु पिप्पलं अत्ति । 1
(i) तिक्तम् (ii) कटुः (iii) स्वादिष्टम्
- (घ) तत्र राजा गुहो नाम रामस्यात्मसमः सखा । 1
(i) मित्रम् (ii) शत्रुः (iii) अग्रजः
- (ङ) तस्य भूमौ शयानस्य पादौ प्रक्षाल्य लक्ष्मणः । 1
(i) आकाशे (ii) पृथिव्याम् (iii) पाताले